

Problemele constatate de Promo-LEX privind respectarea drepturilor omului în Moldova pe parcursul anului 2017 au ajuns în raportul Departamentului de Stat al SUA

La 23 aprilie curent, [Departamentul de Stat al SUA a publicat raportul anual \(2017\) cu privire la respectarea drepturilor omului în Republica Moldova](#), inclusiv în regiunea transnistreană. Documentul face referire la mai multe constatări care se regăsesc în rapoartele și opiniile Asociației Promo-LEX și care identifică probleme de sistem, precum: tortura, condiții proaste de detenție, asistență medicală defectuoasă, detenții arbitrare. De asemenea, raportul face referire și la [constatările Misiunii de Observare Promo-LEX privind alegerile prezidențiale din 2016](#).

Departamentul de Stat al SUA atrage atenția – în raportul său anual cu privire la respectarea drepturilor omului în Republica Moldova – la mai multe situații grave care au fost expuse de societatea civilă, inclusiv de Asociația Promo-LEX:

Investigarea relor tratamente asupra pacienților din instituțiile psiho-neurologice

Atenția Departamentului de Stat american a atras [cazul lui Andrei Brăgută](#), un tânăr de 32 de ani cu probleme de sănătate mintală, care a murit aflându-se în custodia poliției, în august 2017, unde a ajuns după un incident în trafic. Raportul descrie în detaliu istoria decesului și cele mai grave

probleme de sistem.

În raport se mai menționează că procurorii au refuzat să investigheze plângerile depuse de pacienții din instituțiile psiho-neurologice, punând sub semnul întrebării acuratețea acuzațiilor făcute de persoanele cu dizabilități mintale. Potrivit Promo-LEX, majoritatea procurorilor și ofițerilor de urmărire penală nu aveau competențe necesare pentru a investiga actele de violență sau tortură în instituțiile psihiatrice. O altă problemă a fost lipsa unui cadru de reglementare pentru evaluarea psihologică a victimelor torturii și tratamentelor inumane sau degradante în instituțiile psihiatrice.

[Cum evoluează dosarul și ce schimbări de sistem s-au produs după acest caz, aflați din interviul realizat cu avocatul familiei, Vadim Vieru, de la Asociația Promo-LEX.](#)

De asemenea, în raport se povestește și despre starea critică din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, unde nu a existat niciun mecanism de investigare a presupuselor acte de tortură, iar ca urmare nu au fost pornite cauze penale pentru faptele de oferire a declarațiilor prin constrângere. Abia în 2012 a fost înființat *comitetul de anchetă* din regiune. Totuși, *structurile de forță locale* au recurs la aplicarea relelor tratamente în scopul obținerii declarațiilor de autoincriminare. Promo-LEX a continuat să primească plângeri din partea presupuselor victime din regiunea transnistreană și pe parcursul anului 2017.

Detenția arbitrară

Autoritățile constituționale ale Republicii Moldova nu au respectat standardele privind neadmiterea detenției arbitrare. În același timp, poliția Republicii Moldova reținea zilnic persoane căutate de structurile de forță de la Tiraspol și le transfera în regiunea transnistreană în lipsa unei proceduri echitabile. Anterior, instanțele de judecată naționale au decis că Acordul de colaborare din 1999 între autoritățile

constituționale și structurile de forță de la Tiraspol este unul neconstituțional. Totuși, această practică a continuat neoficial.

Libertatea de exprimare în regiunea transnistreană

În regiunea transnistreană nu există o *normă* specială cu privire la libertatea de exprimare, însă separat, unele *norme* locale reglementează anumite aspecte ce țin de libertatea de exprimare. În realitate, deși această libertate este garantată, implementarea ei nu este asigurată juridic sau instituțional. Important este faptul că așa numita *Constituție a RMN* nu garantează locuitorilor dreptul de a recepționa și disemina anumite informații. Pe această cale, sunt limitate și drepturile locuitorilor de a solicita informații despre activitatea instituțiilor publice, spre exemplu. Mass-media locală, dar și rețelele de socializare rămân a fi cele mai importante mijloace de exprimare și surse de informare pentru segmentul de populație interesat în a căuta informații și opinii alternative, însă acestea au continuat a fi persecutate.

În raport se vorbește și despre [ancheta penală pornită pe numele membrilor Promo-LEX de către KGB-ul de la Tiraspol](#), și că apelurile Asociației nu sunt auzite de către autoritățile responsabile, iar accesul liber pentru apărătorii drepturilor omului fiind în continuare interzis.

Alegerile și participarea politică

În raportul Departamentului de Stat al SUA se menționează și despre rezultatele Misiunii de Observare Promo-LEX privind alegerile prezidențiale din 2016. Unele dintre constatările Misiunii de Observare care se regăsesc în raport Departamentului de Stat la SUA sunt: insuficiența buletinelor de vot pentru cetățenii moldoveni aflați peste hotare, transportarea organizată a alegătorilor la secțiile de votare, acte de violență și intimidare a alegătorilor, implicarea bisericii în campania electorală, etc.

Raportul integral poate fi citit [AICI](#).